

Vågar vi verkligen göra så?

En temastudie om demokrati och politisk handlingskraft

En politisk agenda för att förlora nästa val?

- Stora årliga överskott i ekonomin (ingen bokslutspolitik?)
- Ta bort frukt och minska lärartätheten på dagis
- Lägg ner några skolor, gärna på landsbygden
- **Politisk självmord eller politisk handlingskraft?**

Demokratins spelregler

- Kommuner är demokratiska institutioner
 - Styrs ytterst av medborgarnas vilja
- Dock representativ demokrati
 - Politiker valda för att se och ta hänsyn till helheten
- Obekväma beslut nödvändiga
 - Avsaknad av handlingskraft förödande på lång sikt
 - Synliga i de ekonomiska resultaten?
 - Bortsett från allmänna konjunkturer

Kommunala skolpolitiska utmaningar

- Friskoleetableringar i tätorter leder till minskade elevunderlag för kommunala skolor
 - Kostymen behöver minska
- Minskande elevunderlag på landsbygden
 - Små skolor ekonomisk oförsvärbara
 - Skolpengen stiger och lockar friskolor till tätorten
 - Negativ spiral
- Pedagogiska utmaningar
 - Nya krav på kompetens och behörighet skapar problem i mindre skolor

Bestraffas partier som lägger ner skolor?

- Starka (stora?) medborgarprotester
 - Skola symbol för såväl ursprung och framtidstro
- Statistisk analys av skolnedläggelser i 45 natkom-kommuner
 - Ej Stockholm & Göteborg ännu
- Beslut om nedläggning under de senaste två mandatperioderna
 - Lokalt motstånd leder till bakslag för styrande partier i berörda valkretsar?
 - Handlingskraft och ansvarstagande leder till ökat stöd för styrande partier i kommunen som helhet?

OBS - Viktigt!!!

- Statistiken på de nästkommande bilderna bygger på uppgifter från 45 av 47 Natkom kommuner.
 - Data från Stockholm och Göteborg tillkommer.
- Slutliga statistiska resultat kommer att redovisas i en skriftlig rapport senare 2011 eller tidigt 2012.
- Vi tror dock inte att de slutliga resultaten kommer att förändras i någon större utsträckning.

Partiernas resultat i specifik berörd valkrets

Styrande parti brutto	-1,71%
<u>Kontrollerat för riksdag</u>	-1,00%
Näst största styrande parti	-0,66%
<u>Kontrollerat för riksdag</u>	-0,98%
Största oppositionsparti	+0,90%
<u>Kontrollerat för riksdag</u>	+1,74%

Tendenser till missnöjesyttringar

Styrande (kso) partiets resultat i kommunen som helhet

Brutto	-1,82%
Kontrollerat för riksdagsresultat	-0,20%
Jämfört med övriga kommuner	-2,49%
Kontrollerat för riksdagsresultat	+0,27%

Väldigt liten effekt

Näst största styrande partiets resultat i kommunen som helhet

Brutto	-0,41%
Kontrollerat för riksdagsresultat	-0,50%
Jämfört med övriga kommuner	-0,42%
Kontrollerat för riksdagsresultat	+0,56%

Väldigt liten effekt

Största oppositionspartiets resultat i kommunen som helhet

Brutto	+0,58%
Kontrollerat för riksdagsresultat	-0,24%
Jämfört med övriga kommuner	+1,00%
Kontrollerat för riksdagsresultat	-2,20%

Oppositionspartier förlorare?

Förändringar i valdeltagandet

• Specifik berörd valkrets	+1,91%
• Kommunen som helhet	
– Brutto	+1,81%
– Övriga Natkom kommuner	+1,80%
	+0,01%

Väldigt små effekter

Så här långt ...

- Tendens till bestraffning i valkrets
- Inga stora spår i resultaten i kommunerna som helhet.
 - Plus för styrande men minus för opposition?
- Skolnedläggelser blir generellt ingen avgörande fråga i nästkommande val
 - Protester större än spåren i valresultaten
 - Den stora majoriteten ser till andra frågor
- Missnöjespartier kortsiktiga vinnare???

Djupare analys på gång

- Gör det någon statistisk skillnad:
 - När under mandatperioden ett beslut om nedläggning kom?
 - Ja, ju tidigare desto bättre
 - Vilka partier som är involverade/styr när ett beslut diskuteras och fattas?
 - Landbygdsskola eller tätortsskola?
 - Hur stor befolkningsdensiteten i det berörda området är?
 - Valdeltagandets storlek?
 - Förändringar i valdeltagandet?
- Annat intressant???

Några intressanta fall

- Sikfors (Piteå): bekräftar hypotesen
 - **Valkrets** **-8,21%**
 - Valdeltagande +12,69
 - **Kommunen** **+4,20%**
 - Valdeltagande +0,14%
- Ställdalen (Ljusnarsberg): tvärtom
 - **Valkrets** **+5,96%**
 - Valdeltagande +5,36%
 - **Kommunen** **-8,05%**
 - Valdeltagande +3,08%

Intressanta fall forts.

Beslut innan och efter ett val

- Zinkgruvan (Askersund) 2005
 - Valkrets -10,16%
 - Kommun -6,79%
 - Inga stora förändringar i valdeltagande
- Olshammar (Askersund) Efter valet 2006
 - Valkrets +8,55%
 - Kommun +8,09%
 - Inga stora förändringar i valdeltagande

Intressanta fall forts.

- Falerum (Åtvidaberg) Positivt i båda
 - Valkrets: +7,58%
 - Kommun: +9,22%

Nytt handlingskraftigt styre förklaring?
- Östra Ed (Valdemarsvik) Negativt i båda
 - Valkrets: -9,94%
 - Kommun: -6,38%

Missnöjesparti profilerat på andra frågor förklaring?

Intressanta fall forts.

Missnöjespartier vinnare i valkretsen?

- Nils Månssons skola (Sjöbo)
 - Inga stora förändringar i valdeltagande
 - Valkrets M -0,11%
 - Valkrets Sjöbopartiet +3,26%
 - Valkrets SD +11,00%
 - Kommun M -3,92%
 - Kommun Sjöbopartiet -2,77%
 - Kommun SD +3,26%

Intressanta fall forts.

- Rydsnäs (Ydre): Mycket stora medborgarprotester
 - Valkrets +6,23%
 - Valdeltagande -0,21%
 - Kommun +2,01%
 - Valdeltagande +2,94

De upprörda stannade hemma?

Fler intressanta fall???

?

?

?

?

Kommentarer på workshopen

- En skola som självdör kan lätt uppfattas som en symbol för bristen på politisk handlingskraft där politiken varken förmått att rädda eller stänga skolan.
- Sårbarheten i mindre skolor – vad händer om en lärare lämnar?
- Vilken roll har lärarna i en skolnedläggelse – företräder de bygdens eller ett pedagogiskt perspektiv?

Kommentarer på workshopen

- Frågan kommer att lösa sig själv med nya lagar och behörighetskrav?
 - Det kommer att bli betydligt svårare att driva en mindre skola när kompetenskraven ökar samtidigt som nyexaminerade lärares formella behörigt generellt blir smalare.
- Är skolan till för barnen eller bygden?
 - Fråga om perspektiv
 - Alla på landsbygden är inte bygderomantiker